

wprost

BITWA WARSZAWSKA

MECENAS

Bank Polski

Bitwa Warszawska 1920

Wojna polsko-bolszewicka. Drugi z prawej - marszałek Józef Piłsudski, pierwszy z prawej - gen. Edward Rydz-Śmigły

BITWA, KTÓRA ZAWAŻYŁA NA LOSACH ŚWIATA

Bitwa Warszawska 1920

15 sierpnia 1920 r. to data, która zapisała się w historii. Tego dnia **POLSCY ŻOŁNIERZE ZATRZYMALI NATARCIE ARMII CZERWONEJ** podchodzącej pod Warszawę, zmieniając w ten sposób losy Polski i świata.

Tekst: **Lukasz Pacholski**

Sama operacja warszawska, znana także jako Cud nad Wisłą, toczyła się do 13 do 25 sierpnia 1920 roku. Była epizodem wojny polsko-bolszewickiej trwającej do 14 lutego 1919 roku do 18 października 1920 roku. Jedną z przyczyn konfliktu były czynniki wynikające z wydarzeń, które miały miejsce w Europie w czasie I wojny światowej. Rewolucje w Rosji w 1917 roku doprowadziły bowiem do przejęcia władzy przez bolszewików i wojny domowej. Z kolei świat za-

Bitwa Warszawska 1920

chodni nie uznawał Włodzimierza Lenina za przywódcę, co z kolei skutkowało brakiem bolszewickiej delegacji w czasie obrad pokojowych w Wersalu.

Jej brak spowodował jednocześnie, że wschodnia granica Polski, państwa powracającego na mapy świata po rozbiorach, pozostała otwarta. Dodatkowo nie należy zapominać o chęci eksportu rewolucji na zachód Europy przez bolszewików. Okazją do tego miało być wycofanie wojsk niemieckich zgodnie z postanowieniami umowy białostockiej. Jednocześnie bolszewicy chcieli uzyskać bezpośrednią granicę z Prusami Wschodnimi, co z kolei miało pozwolić na czynne wpływanie na wydarzenia w niemieckiej Republice Weimarskiej.

Początek wojny polsko-bolszewickiej

14 lutego 1919 roku doszło do pierwszego starcia sił polskich i bolszewickich koło miasteczka Mosty niedaleko Szczuczyna. Polacy, którzy zajmowali pozycje po wycofujących się Niemcach, zatrzymali marsz oddziałów bolszewickich.

Bitwa Warszawska 1920

Ze względu na warunki naturalne siły Armii Czerwonej zostały podzielone na dwie osobne grupy. Na Froncie Północnym dowodzenie objął Michaił Tuchaczewski, a Front Południowy znalazł się pod rozkazami Aleksandra Jegorowa (komisarzem politycznym tego drugiego był Józef Stalin).

Podzielenie sił bolszewickich wynikało z faktu, że **CZĘŚĆ GRANICY PRZEBIEGAŁA PRZEZ PODMOKŁE TERENY POLESIA,** które nie nadawały się do prowadzenia działań zbrojnych.

Tego typu sformowanie sił dawało Polakom korzystną sytuację operacyjną, gdyż możliwy był manewr obejmujący pokonanie północnej grupy wojsk rosyjskich, a później przerzucenie sił (liniami wewnętrznymi) w stronę drugiego zgrupowania, które toczyło walki o zdobycie Lwowa. Nic dziwnego, że w trakcie kampanii w 1919 roku Polacy odnosili sukcesy mili-

Bitwa Warszawska 1920

tarne, które później można było przekuć w nowe nabytki terytorialne.

Jednocześnie już we wrześniu 1919 roku polscy kryptolodzy złamali szyfry Armii Czerwonej oraz Ochotniczej Armii generała Antona Denikina, czyli dowódcy sił tzw. Białych, który cały czas prowadził działania wojenne w Rosji wymierzone w bolszewików. Negocjacje pokojowe, które zapoczątkowano w lipcu 1919 roku, nie doprowadziły do przełomu. Było to związane m.in. z żądaniem państwa polskiego odnośnie uznania niepodległości Ukrainy.

Kluczowym momentem wojny była polsko-ukraińska kampania, której celem było zdobycie Kijowa. Ofensywa rozpoczęła się 25 kwietnia 1920 roku, a już 7 maja oddziały 3. Armii Wojska Polskiego wkroczyły do miasta. Ten sukces doprowadził do reakcji bolszewików, którzy przygotowywali dużą operację przeciwko Polsce. Ostatecznie wydarzenia na Ukrainie przyspieszyły bieg rzeczy i już 14 maja zostało wyprowadzone uderzenie na siły polskie znajdujące się na Ukrainie.

Bitwa Warszawska 1920

Fot. Domena publiczna

Żołnierze Wojska Polskiego w czasie walk z bolszewikami pod Radzyminem w 1920 r.

Bitwa Warszawska 1920

Rosyjska ofensywa

Celem Frontu Zachodniego (dowodzonego przez Tuchaczewskiego) stała się Warszawa, a Front Południowo-Zachodni (Aleksandra Jegorowa oraz Józefa Stalina) miał skupić się na opanowaniu Ukrainy. Ofensywa spowodowała wycofanie części sił Wojska Polskiego, które miały stanowić trzon grupy uderzeniowej polskiego Frontu Środkowego, a który miał być przygotowany do kontruderzenia na flankę sił bolszewickich.

3 lipca powołano Radę Obrony Państwa, a na jej apel do armii zaczęły napływać liczni ochotnicy. Szacuje się, że wraz z powoływaniem do armii kolejnych roczników, w sierpniu 1920 roku liczebność Wojska Polskiego mogła wynosić ponad 900 tys. żołnierzy. Siły zostały podzielone na trzy fronty: Północny, dowodzony przez generała Józefa Hallera; Środkowy Edwarda Śmigłego-Rydza oraz Południowy Wacława Iwaszkiewicza. Dwie grupy uderzeniowe zostały z kolei podporządkowane osobiście marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu.

Bitwa Warszawska 1920

Koncepcja rozegrania przełomowej bitwy została opracowana w pierwszym tygodniu sierpnia 1920 roku.

Jednym z kluczowych elementów planowania była **PRZECHWYCONA I ROZSZYFROWANA KORESPONDENCJA RADIOWA BOLSZEWIKÓW**, która dawała Polakom obraz sytuacji.

To z kolei zaowocowało konkretnymi decyzjami odnośnie działań – skoncentrowanie grup uderzeniowych w pobliżu rzeki Wieprz oraz wykonanie głębokiego manewru na radziecki Front Zachodni z uwzględnieniem zniszczenia jego tyłów.

Początek bitwy

12 sierpnia Józef Piłsudski opuścił Warszawę i udał się do Kwatery Głównej w Puławach. Przed wyjazdem złożył na ręce premiera Witosy dymisję z funkcji Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza. W li-

Bitwa Warszawska 1920

ście do premiera zaznaczał, że jego zdaniem, skoro rozmowy pokojowe z bolszewikami nic nie dały, Polska musi liczyć na pomoc krajów Ententy, a te uzależniają ją od odejścia Marszałka. Witos jednak dymisji nie przyjął.

Szacuje się, że polskie siły obejmowały około 120 tys. żołnierzy, około 500 dział różnych kalibrów, 1800 karabinów maszynowych oraz dwie eskadry samolotów. Armia Czerwona skoncentrowała w rejonie Warszawy około 114 tys. żołnierzy, którzy dysponowali około 600 działami różnych kalibrów oraz ponad 2500 karabinami maszynowymi.

Sama bitwa warszawska rozpoczęła się 13 sierpnia natarciem sił radzieckich na Warszawę z kierunku północno-wschodniego. Po dotarciu oddziałów do Radzimina wybuchły krwawe walki. 15 sierpnia Kwatera Główna podjęła decyzję o kontrataku z wykorzystaniem dwóch dywizji, co po całodziennych bojach doprowadziło do odzyskania miasta. W tym samym czasie rozpoczął się kolejny epizod,

Bitwa Warszawska 1920

czyli bitwa nad Wkrą, gdzie 5. Armia generała Władysława Sikorskiego zatrzymała przeważające siły bolszewickie nacierające od północy, których celem było dotarcie do Wisły i próba obejścia umocnień Warszawy od północy (po sforsowaniu rzeki w rejonie Modlina). Bitwa związała duże siły Tuchaczewskiego, które nie były w stanie przebić się przez polską obronę. Jednocześnie dała niezbędny czas do zapoczątkowania kontrofensywy na południu.

Polski kontratak znad Wieprza

Polskie uderzenie rozpoczęło się o świcie 16 sierpnia. Stanowiło spore zaskoczenie dla przeciwnika, którego siły były przygotowane do szturmu na Warszawę. Jak pokazuje praktyka, siły atakujące nie mają przygotowanych pozycji do obrony, wobec czego atak Wojska Polskiego spowodował, że część sił bolszewickich znalazły się w śmiertelnym niebezpieczeństwie. Synchronizowane natarcie piechoty, wsparte

Bitwa Warszawska 1920

Fot. Centralne Archiwum Wojskowe

Wymarsz żołnierzy Wojska Polskiego przed Bitwą Warszawską.

Bitwa Warszawska 1920

lotnictwem oraz nielicznymi pojazdami pancernymi, doprowadziło do odwrotu bolszewików na wschód.

17 sierpnia polska Kwatera Główna wydała zarządzenie dotyczące zmiany zadań operacyjnych armii – po przegrupowaniu miały rozpocząć pościg za uciekającym przeciwnikiem, a także osaczyć go i zniszczyć.

*Chaos, który wybuchł w Armii Czerwonej, spowodował, że **POLACY UZYSKALI PEŁNĄ PRZEWAGĘ TAKTYCZNĄ** oraz informacyjną.*

Straty strony polskiej wyniosły około 4500 zabitych, 22 tys. rannych i 10 tys. zaginionych. Szkody wyrządzone Armii Czerwonej nie są znane. Przyjmuje się, że około 25 tys. Rosjan poległo, 60 tys. trafiło do polskiej niewoli, zaś 45 tys. zostało internowanych przez Niemców w Prusach Wschodnich.

25 sierpnia we wszystkich jednostkach polskich walczących nad Wisłą świętowano zwycięstwo. Operacja

Bitwa Warszawska 1920

zaczepna wojsk polskich rozpoczęta 16 sierpnia 1920 znad Wieprza całkowicie zmieniła położenie wojsk na froncie polsko-bolszewickim. Utraconej nad Wisłą inicjatywy strategicznej dowództwo sowieckie nie odzyskało już do końca działań wojennych. Klęska zniweczyła też plany przeniesienia przez Armię Czerwoną rewolucji na teren Niemiec. Strona polska odniosła zwycięstwo dzięki sprawnemu dowodzeniu, całkowitemu zaskoczeniu silniejszego przeciwnika, wykorzystaniu przewagi informacyjnej i ogromnej mobilizacji sił całego narodu.

Bitwa, która zaważyła na losach świata

Bitwa warszawska jest uznawana przez wielu historyków za jedną z osiemnastu decydujących bitew w dziejach świata. Dzięki niej rewolucja i ideologia komunistyczna nie rozprzestrzeniła się na południową i zachodnią Europę. Jednocześnie, na co wskazuje część historyków, wynik bitwy oraz krytyka, która spotkała Józefa Stalina (obciążanego za klęskę m.in.

Bitwa Warszawska 1920

przez Tuchaczewskiego) spowodowała, że później podejmował decyzje uderzające w Polaków.

Klęska pod Warszawą, a później kolejna w bitwie nad Niemnem (20-26 września 1920 roku) doprowadziły do wznowienia rokowań pokojowych. Ostatecznie doszło do zawarcia rozejmu i podpisania traktatu pokojowego w Rydze w październiku 1920 roku.

PIENIĄDZE NIE KUPUJĄ RZECZY

Spraw radość sobie i bliskim dzięki pożyczce przez aplikację IKO:

- nawet do 24 rat
- dla tych, którzy nie skorzystali jeszcze z naszej pożyczki ani kredytu gotówkowego

RRSO 9,82%

RRSO – Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania dla przykładu reprezentatywnego. Udzielenie pożyczki zależy od posiadania zdolności kredytowej. Szczegóły, w tym Taryfa prowizji i opłat bankowych, dostępne są w placówkach banku i na pkobp.pl

www.pkobp.pl, infolinia: 800 302 302 brak opłat dla numerów krajowych na terenie kraju; w pozostałych przypadkach opłata zgodna z taryfą operatora, +48 81 535 60 60 opłata zgodna z taryfą operatora

Bank Polski
dzień dobry